

PRITARTA

Klaipėdos rajono savivaldybės mero
2025 m. balandžio 30 d.
potvarkiu Nr. MV-427

PATVIRTINTA

Gargždų lopšelio-darželio „Naminukas“
direktoriaus 2025 m. gegužės 7 d.
įsakymu Nr. V-25

GARGŽDŲ LOPŠELIO-DARŽELIO „NAMINUKAS“ IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

Gargždų lopšelio-darželio „Naminukas“ Ikimokyklinio ugdymo programa (toliau – Programa) atnaujinta vadovaujantis Ikimokyklinio ugdymo programos gairėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. rugsėjo 4 d. įsakymu Nr. V-1142 „Dėl Ikimokyklinio ugdymo programos gairių patvirtinimo“.

Ikimokyklinio ugdymo programos paskirtis – siekti kokybiško vaikų ugdymo(si) bei apibrėžti tikslingą ir veiksmingą ugdymo proceso organizavimą ir ugdymo turinio įgyvendinimą. Programoje modeliuojamas integralus, vientisą pasaulio vaizdo kūrimąsi sąlygojantis vaikų ugdymosi procesas, užtikrinamas balansas ir dermė tarp atskirų ikimokyklinio ugdymo(si) sričių. Programa orientuota į emocinį, socialinį ir kognityvinį ugdymą, taikant universalų dizainą mokymuisi.

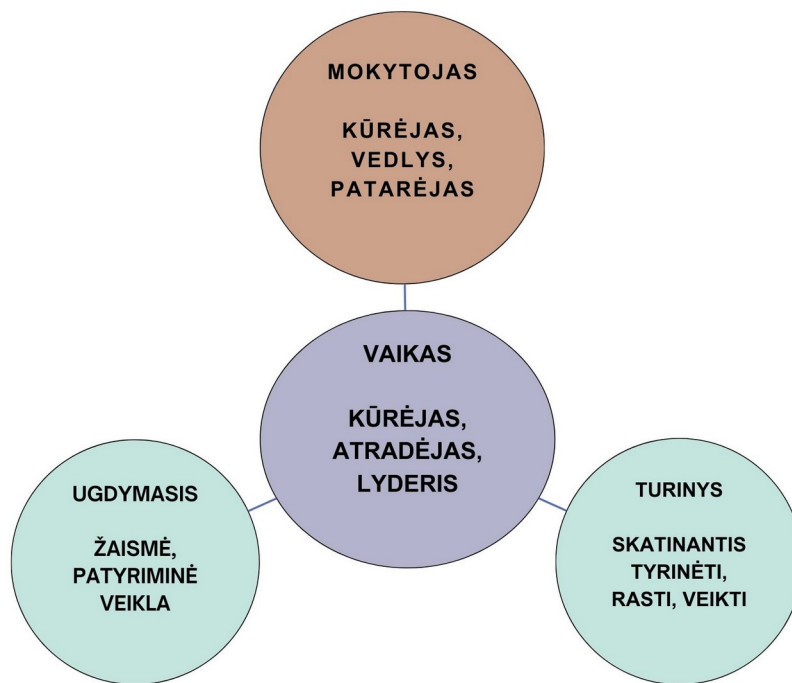
Lopšelyje-darželyje (toliau – Darželis) vaikai ugdomi vadovaujantis sociokultūrine ir humanistine vaiko raidos teorijomis. Sociokultūrinė teorija nukreipta į visuminę vaiko (sąmonės) raidą (holistinis požiūris) ir pabrėžia sociokultūrinės aplinkos svarbą vaiko vystymuisi. Humanistinė filosofija kviečia ugdymą orientuoti į vaiką, padėti jam išreikšti save.

Programa skatina natūralų vaikų vystymąsi: sveikatos stiprinimas taikant S. Kneipo sveikatinimo metodiką, projektinė veikla, atviri santykiai ir partnerystė tarp tėvų, pedagogų ir vaikų. Akcentuojamas veiklos tęstinumas ir bendruomeniškumas.

Ikimokyklinio ugdymo programa skirta vaikų nuo 1 iki 6 metų ugdytojams: pedagogams, tėvams, globėjams/rūpintojams, visai įstaigos bendruomenei.

Požiūris į vaiką ir jo ugdymą(si). Visapusiškas vaiko ugdymas turi didelę reikšmę, siekiant nuo mažų dienų skatinti kiekvieno vaiko individualumą, mąstymą, stiprinant emocinę būseną, kūrybiškumą, pasitikėjimo savo jėgomis jausmą. Prioritetas įstaigoje teikiamas atviros, kūrybingos, išradingos, kritiškai mąstančios asmenybės ugdymui. Mokytojai, įtraukdami vaikus į ugdomąjį procesą, siekia sudaryti sąlygas jų amžiui būdingai veiklai (pvz. emocinei sąveikai, bendriems ir vaizduotės žaidimams), nuolat reflektuoja pedagoginę veiklą, koreguoja ugdomąjį poveikį, siekdami maksimalių vaiko galių plėtojimo.

Veiklose siekiama vaikų savarankiško žaidimo ir žaismingo ugdymo(si) vienovės bei darnos. Patirtinės veiklos yra vaiko ugdymasis darant, veikiant: pajaučiant, stebint, tyrinėjant, eksperimentuojant, modeliuojant, kuriant, komunikuojant, reflektuojant savo patirtis ir atradimus. Įstaigoje siekiama harmoningos vaiko raidos, ugdam visapusišką asmenybę, įtraukiant visas vaiko gyvenimo ir ugdymo(si) sritis.

1 pav. Požiūrio į vaiką ir jo ugdymą(si) schema

Ugdymą(si) grindžiančios vertybės. Vaikų ugdymas(is) grindžiamas požiūriu į vaiką ir jo ugdymą(si) sąlygotomis vertybėmis:

- *vaiko orumas* – kiekvieno vaiko nelygstamos vertės, autentiškumo, unikalumo pripažinimas ir puoselėjimas;
- *vaiko gerovė* – vaikų gerovės pirmumo pripažinimas, puoselėjant vaiko saugumą, sveikatą, darną su savimi ir kultūrine, socialine bei fizine aplinka;
- *saviraiškos laisvė* – kiekvieno vaiko kūrybinio potencialo ir laisvės išreikšti save pripažinimas, palaikymas ir skatinimas;
- *lygiavertis dalyvavimas* – lygiavertėmis sąveikomis grindžiamo ugdymo(si) vertės pripažinimas, sudarant maksimalias sąlygas kiekvienam vaikui dalyvauti bendrame ugdymo(si) procese ir pašalinant ugdymo(si) kliūtis;
- *lygiateisiškumas ir teisingumas* – vienodų teisių augti ir ugdytis visiems pripažinimas, užtikrinant galimybes kiekvienam vaikui optimaliai vystytis ir reikšti savo potencines galias nepriklausomai nuo jo lyties, sveikatos, rasės, socialinės ir kultūrinės padėties. Minimizuojama atskirtis ir diskriminacija, atstovaujant vaikų teises įstaigoje ir už jos ribų;
- *pagarba, tolerancija ir atvirumas įvairovei* – atviros, pagarba, empatija ir tolerancija grindžiamos ugdymo(si) aplinkos kūrimas, pripažįstant įvairovę kaip vertybę ir sudarant sąlygas visiems vaikams sėkmingai dalyvauti, natūraliai priimant prigimtinius ir kultūrinius skirtumus;
- *bendruomeniškumas, demokratija ir pilietiškumas* – pagarba asmeniui grindžiamos demokratinės aplinkos kūrimas, priklausymo bendruomenei jausmo puoselėjimas, atsakomybės už save ir kitus ugdymas(is);
- *kultūrinis tapatumas* – pagarbos savo šalies kultūrai (gimtajai kalbai, etninei kultūrai, tautos istorijai) puoselėjimas, padedant vaikui išreikšti save kaip savo šalies kultūros dalyvį, kūrėją ir pozityviai priimti kitų kultūrų savitumus.

Vaikų poreikiai. Darželio aplinkoje vaikas kaupia socialinę patirtį, sprendžia išskylančias problemas, formuoja savo kompetencijas, atskleidžiami vaikų santykiai su aplinka. Taip formuojama jų intelektualinių ir praktinių įgūdžių sistema. Siekiama pozityvaus požiūrio į kiekvieną vaiką, atskleidžiant visų vaikų individualius gebėjimus ir užtikrinant poreikių patenkinimą. Siekiama užtikrinti pagrindinius vaiko poreikius:

- *žaidimo poreikis* – turėti laisvę, pakankamai laiko, erdvės, žaidimo partnerių ir galimybę per bendrus žaidimus kurti vaikų kultūrą. Pripažįstama žaidimo, kaip savarankiškos vaikų veiklos, nelygstama vertė. Nuolat stebėdami ir tinkamoje situacijoje jautriai įsitraukdami į žaidimus, suaugusieji padeda vaikams augintis žaidimo gebėjimus;
- *saugumo poreikis* – jaustis saugiam, gerbiamam, matomam, girdimam, tinkamai globojamam, sulaukti paramos ir pagalbos, kai jos reikia. Ugdant vaikus rūpinamasi ne tik užtikrinti jų saugumą, bet ir juos pačius pagal jų galias įtraukti į rūpinimąsi savo bei kitų saugumu;
- *draugystės poreikis* – jaustis priimamam, jausti bendrumą, lygiavertiškumą su kitais, kitų paramą, artimumą, turėti vieną ar keletą artimesnių draugų. Sukuriama ugdymo(si) aplinka, skatinanti vaikus tyrinėti ir atrasti, kaip būti, gyventi ir veikti drauge;

- *komunikavimo poreikis* – dalintis su kitais emocijomis, mintimis, idėjomis žodžiu ir nežodinėmis priemonėmis (mimika, judesiu, piešiniu, muzikos kūriniais ir pan.). Vaikams sudaromos sąlygos išbandyti įvairias komunikavimo su vaikais ir suaugusiais priemonės ir atrasti pagarbaus, veiksmingo bendravimo būdus;
 - *pažinimo džiaugsmo poreikis* – smalsauti, tyrinėti, klausinėti, aiškinti(s), kurti ir išbandyti, džiaugiantis naujais atradimais ir gebėjimu pažinti. Taikydami ugdymo(si) procese įgytas patirtis vaikai kuria ir perkuria savo teorijas apie pasaulį;
 - *kūrybinės saviraiškos poreikis* – tyrinėti ir atrasti unikalios savo kūrybinės galios per įvairias veiklas. Kuriamos ir spontaniškos, ir kryptingų veiklų galimybės, palankios atsiskleisti vaikų interesams, gabumams ir auginti savitą raiškos stilių;
 - *pagarbos ir savipagarbos poreikis* – vaikams būtina jausti, kad yra gerbiami. Savipagarba yra vienas iš esminių žmogaus brandumo ir psichinės sveikatos požymių. Kai gerbiama vaiko asmenybė, susiklosto pastovi aukšta savipagarba, toks žmogus gerbia pats save, labiau vertina, gerbia kitus, aplink save sukuria sąžiningumo, atsakingumo, atjautos ir meilės atmosferą, pats jaučiasi svarbus ir reikalingas.
- Įstaigoje puoselėjamas kiekvieno vaiko individualumas, savitumas, pasitikėjimas savo jėgomis, skatinama įvairiapusė raiška. Ugdytiniais, esant poreikiui, teikiama kvalifikuota specialistų pagalba. Vaikų ugdymas(is) yra nuolatinis vidinių galių plėtojimas naujų patirčių pagrindu.

Tėvų (globėjų) ir bendruomenės poreikiai. Vaikas yra neatsiejama šeimos ir bendruomenės dalis. Darželis siekia atliepti tėvų lūkesčius, susijusius su visuminiu vaiko ugdymu(si), sudaro sąlygas ugdytis visiems ir kiekvienam vaikui, teikia konsultacijas įvairiais vaiko ugdymosi klausimais.

Tėvai skatinami aktyviai įsitraukti į ugdymo(si) procesą, teikti siūlymus, būti lygiaverčiais partneriais (Darželio tarybos atstovai, renginių bei veiklų organizatoriai ir kt.). Pedagogai ir tėvai nuolat ieško naujų bendradarbiavimo formų, aptaria problemas, džiaugsmus, siekiant užtikrinti ugdymo(si) tęstinumą ir dermę, kuriant susitelkusių ir kartu besimokančią bendruomenę. Sąveika su tėvais (globėjais) grindžiama nuolatiniu individualių vaiko ugdymosi poreikių ir galimybių aptarimu, tinkamų ugdymosi pasiekimų bei pažangos vertinimo metodų parinkimu, dalijimusi informacija ir patirtimi apie vaiko ugdymą(si), daromą pažangą. Siekiama užtikrinti, kad tėvai (globėjai) aktyviai dalyvautų ugdymo procese, priimdami su vaiko ugdymu(si) susijusius sprendimus. Nuolat kuriamos, atnaujinamos įstaigos ir šeimų bendradarbiavimo formos: šeimų kūrybinės dirbtuvės, sporto šventės, renginiai, taikant S. Kneipo sveikatinimo elementus, kalendorinės šventės ir kita.

Regiono ypatumai ir įstaigos savitumas. Darželio geografinė padėtis suteikia daug privalumų visuminiam ugdymu(si): esame toli nuo judrių gatvių, mažai triukšmo, arti Minijos upės slėnis, miesto parkas, individualių namų mikrorajonas, Gargždų krašto muziejus.

Įstaigos kieme įrengtose edukacinėse erdvėse: judumo erdvė, „Basakojų takas“, šiltnamis, vaistažolių lysvės, tyrinėjimų erdvė, „Vabaliukų viešbutis“, bitučių nameliai, etnografinė erdvė „Močiutės sodyba“ ir kita, skatinamas ekologinis ir patirtinis vaikų ugdymas, o taip pat sudaromos

sąlygos nuolat kurti STEAM (gamtamokslinis, technologinis, inžinerinis, meninis ir matematinis) gebėjimus ugdančius kontekstus, kurie integruojami ne tik per patirtinę veiklą, bet ir per kasdienę rutiną, žaidimus, pačių bei socialinių partnerių organizuojamus projektus.

Daug dėmesio skiriame bendruomenės sveikos gyvensenos įgūdžių didinimui, vaikų fizinės, emocinės sveikatos stiprinimui, sveikatai palankios mitybos įpročių formavimui.

Nuo 2018 m. taikome S. Kneipo sveikatinimo metodikos terapiją, nuo 2019 m. Darželis priklauso Sveikatą stiprinančių mokyklų tinklui. 2020 m. – mokyklų edukacinių erdvių konkurso nugalėtojai. Siekiame Tvarios mokyklos statuso.

Vaikų ugdymas(is) vyksta ne tik įstaigos vidaus ir lauko erdvėse, bet ir aplinkose už Darželio ribų. Ieškome įvairių bendravimo ir bendradarbiavimo su socialiniais partneriais formų, buriame vietos bendruomenę kurti ugdymosi aplinkas vaikams. Su kaimynystėje esančios Gargždų „Kranto“ progimnazijos pradinių klasių moksleiviais ir mokytojais vykdomi bendri projektai, organizuojami įvairūs renginiai. Taip pat plėtojame partnerystės ryšius su Klaipėdos r. švietimo centru, Klaipėdos r. savivaldybės J. Lankučio viešosios bibliotekos Vaikų ir jaunimo literatūros skyriumi, kitomis Lietuvos mokyklomis ir ikimokyklinėmis įstaigomis.

Darželiui priklausantis Kvietinių skyrius įsikūręs Kvietinių kaimo centre. Ugdymąsi praturtina netoli esančios lauko erdvės: tvenkinys, miškelis, stadionas, gražios sodybos. Skyriaus bendruomenė puoselėja glaudžius santykius su Lopšeliu-darželiu „Naminukas“, Gargždų kultūros centro Kvietinių skyriumi, Klaipėdos r. savivaldybės J. Lankučio viešosios bibliotekos Kvietinių filialu, Kvietinių bendruomenės centru. Kvietinių skyriaus ugdytiniai dažnai dalyvauja jų organizuojamose veiklose, projektuose, šventėse.

Pedagogų profesionalumas – svarbi kokybiško ikimokyklinio ugdymo sąlyga. Lopšelyje-darželyje dirba kompetentinga ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo mokytojų, meninio ugdymo mokytojų bei pagalbos vaikui specialistų (logopedų, specialiųjų pedagogų, psichologo, socialinio pedagogo, kineziterapeuto, regos korekcijos specialisto) komanda, gebanti auginti vaiko galias, atsižvelgti ir atliepti individualius vaiko poreikius, išskylančius ugdymosi sunkumus, priimti vaiką tokį, koks jis yra, stebėti ir įvertinti vaiko pasiekimus bei jo daromą pažangą.

Darželyje puoselėjama kiekvieną bendruomenės narį auginanti ir gerbianti aplinka, kurioje kiekvienas žmogus, suaugęs ar vaikas, jaučiasi saugus, tikima jo jėgomis, skatinama jo kūrybinė laisvė.

Mums **Ugdymo kokybė**, tai -
KIEKVIENO vaiko patiriama sėkmė, kurią lemia:

2 pav. Vaiko patiriamos sėkmės sudedamosios dalys

II. IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

Programa parengta vadovaujantis svarbiausiais ikimokyklinio ugdymo principais, užtikrinančiais ugdymo(si) kryptingumą, integralumą, veiksmingas ugdomasias sąveikas ir ugdymo(si) kokybę:

- *ugdymo(si) ir priežiūros vienovės principas*. Ikimokyklinio ugdymo(si) procesui būdinga ugdymo(si) ir priežiūros vienovė.

Kiekviena suplanuota ir nesuplanuota sąveika bei kasdienė rutina yra ugdanti, turtinanti vaiko patirtį. Ilgalais, nuolatinis, saugus vaiko emocinis ryšys su mokytoju sukuria prielaidas visavertei vaiko raidai ir ugdymui(si);

- *vaiko raidos ir ugdymo(si) dermės principas*. Ugdymo(si) procese atsižvelgiama į raidos nulemtą vaikų poreikių, patirties ir gebėjimų įvairovę ir skatinama visapusiška vaiko raida – fizinė, emocinė, socialinė, pažinimo, komunikavimo, meninės raiškos;
- *žaismės principas*. Žaismingumas yra viso ikimokyklinio vaikų ugdymo(si) pagrindinis bruožas, neatsiejama tyrinėjimo, eksperimentavimo, fantazavimo, kūrybos dalis, o žaidimas – svarbiausia savarankiška vaiko veikla;
- *sociokultūrinio kryptingumo principas*. Ugdymas(is) yra grindžiamas žmogiškosiomis, tautinėmis ir pilietinėmis vertybėmis, padedančiomis vaikams įsitraukti į supančią kultūrinę aplinką ir didinančiomis atvirumą kultūrinei bei kalbinei įvairovei;
- *integralumo principas*. Siekiama visuminės vaikų raidos, užtikrinamas darnus visų pasiekimų sričių gebėjimų plėtojimas, ugdymo(si) sričių tarpusavio ryšiai, vidinės turinio sąsajos kiekvienoje ugdymo(si) srityje, vaikų veiklos integralumas;
- *įtraukties principas*. Sudaromos sąlygos kiekvienam vaikui ugdytis, plėtoti savo galias, gauti reikiamą pagalbą, patirti sėkmę, atsižvelgiant į ugdymosi poreikių įvairovę;
- *kontekstualumo principas*. Vaikų ugdymas(is) vyksta estetiškuose, į veiklą įtraukiančiuose, vaikų iniciatyvoms atviruose artimiausios socialinės, kultūrinės, kalbinės ir gamtinės aplinkos kontekstuose, siekiama vaikų ugdymo(si) patirčių aktualumo, prasmingumo;
- *vaiko ir mokytojo bendro veikimo principas*. Aplinkos, sąveikos, bendros prasmės kuriamos įsiklausant ir atliepiant vaikų poreikius, interesus, iniciatyvas, nuomonę, drauge priimant sprendimus;
- *lėtojo ugdymo(si), užtikrinančio gilų įsitraukimą, principas*. Vaikai giliai išgyvena ir pajaučia kiekvieną *čia ir dabar* momentą, kai skiriama pakankamai laiko kasdinei rutinai, tyrinėjimo ar kūrybos procesui, nuostabai ir atradimo džiaugsmui;
- *reflektyvaus ugdymo(si) principas*. Mokytojas drauge su vaiku emocijomis ir veiksmais atspindi vaiko veikimo patirtis. Su vaikais drauge pagal jų gebėjimus apmąstomos vaikų emocijos, veiklos ir jų rezultatai, numatomas tolesnis veikimas. Mokytojai apsveria autentiškas vaikų patirtis, veiklos kokybę ir savo pedagoginių sprendimų poveikį vaikų ugdymui(si);
- *šėimos ir įstaigos partnerystės principas*. Mokykla ir šeima (globėjai) bendradarbiauja užtikrinant ugdymo(si) tęstinumą ir dermę, kuriant susitelkusią, kartu besimokančią bendruomenę. Tėvai ir įstaigos darbuotojai pasitiki vieni kitais ir veikia dėl vaikų interesų.

III. TIKSLAS, UŽDAVINIAI, UGDYMO(SI) REZULTATAI

Ikimokyklinio ugdymo(si) tikslas – atsižvelgiant į vaikų prigimtines galias, patirtį, poreikius, šeimos ir bendruomenės susitarimus, kurti lanksčius edukacinius kontekstus, įgalinančius vaikus išsiugdyti pasitikėjimo, rūpinimosi savimi ir kitais, kultūrinio ir socialinio jautrumo, komunikavimo, lankstaus mąstymo, kūrybiškumo, mokėjimo mokytis pradmenis.

Uždaviniai:

1. Atpažinti kiekvieno vaiko ugdymo poreikius, kylančius iš asmenybės raidos tarpsnio, individualių raidos ypatumų, prigimtinių gebėjimų visumos ir sociokultūrinės aplinkos;
2. Plėtoti individualias vaiko fizines, socialines, pažinimo, kalbos ir bendravimo, kūrybines galias, siekiant vaiko savęs pažinimo ir raiškos, pripažįstant žaidimą ir kasdienį vaiko gyvenimą, kaip neatsiejamą ugdymo dalį.
3. Užtikrinti įtraukaus ugdymo organizavimo ir paramos vaikui procesus, ugdant pasitikintį, besirūpinantį savimi ir kitais, jautrų kultūrinei ir socialinei įvairovei, komunikabilų, lanksčiai mąstantį, kūrybingą ir sėkmingai besimokantį vaiką.
4. Skatinti aktyvų ir kūrybišką bendruomenės narių dalyvavimą ugdymo procese, kuriant ir plėtojant pasitikėjimu ir pagarba, aktyvia partneryste grindžiamą tikslingą bendradarbiavimą.
5. Siekiant užtikrinti kiekvieno vaiko mokymosi sėkmę, sudaryti galimybę vaikams skirtingais būdais pademonstruoti pasiekimus bei daromą pažangą ir juos sistemingai fiksuoti, dokumentuoti, analizuoti, vertinti ir aptarti su tėvais (globėjais) ir kitais su vaiko ugdymu susijusiais asmenimis.

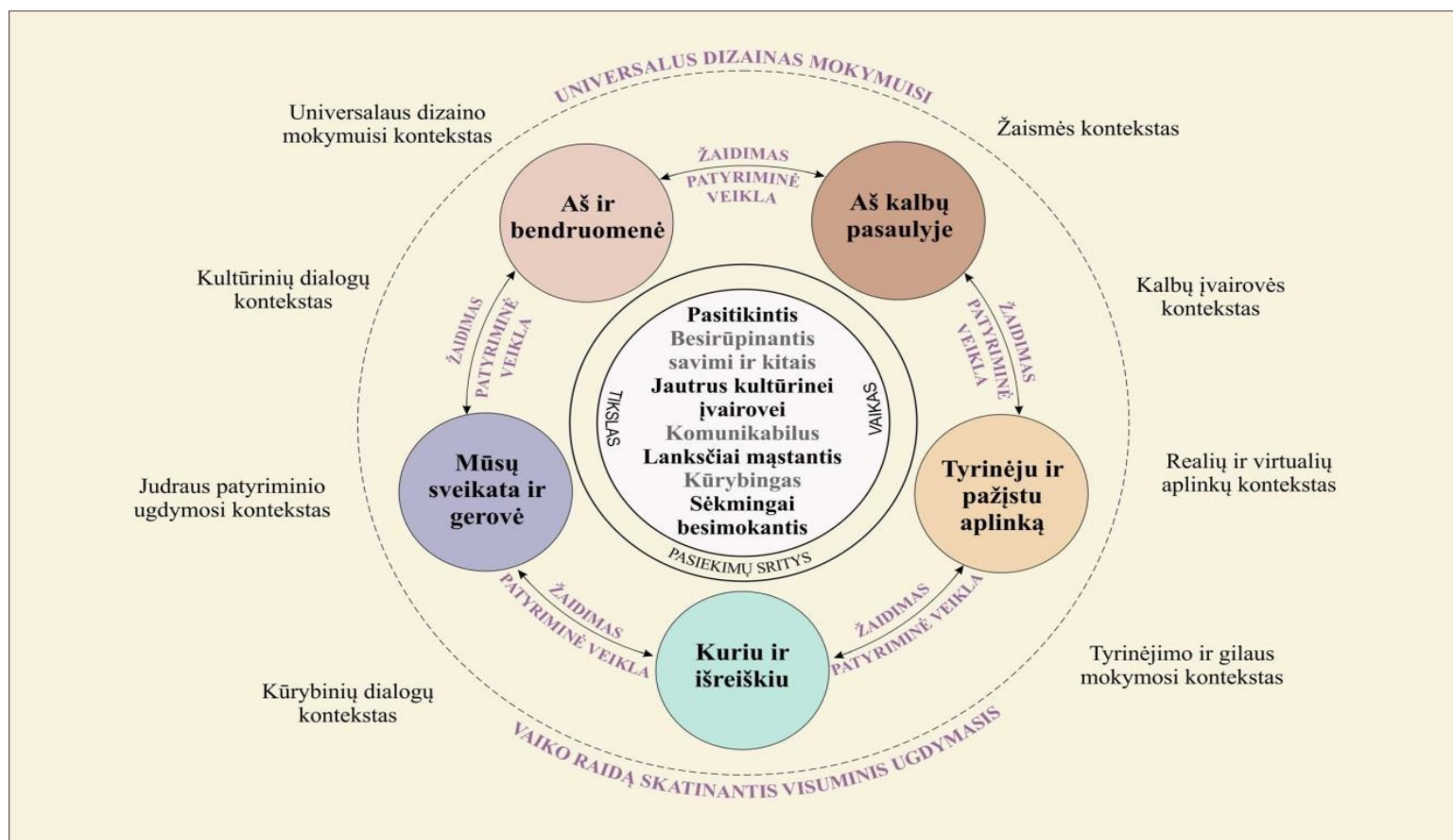
Ugdymo(si) rezultatai - ikimokyklinio ugdymo(si) rezultatai yra vaikų raidos ir ugdymosi procese nuosekliai įgyjami bei plėtojami jų pasiekimai: vertybinės nuostatos, žinios bei supratimas ir gebėjimai. Ugdymų sritys siejamos su vaiko pasiekimų sritimis ir vaiko galiomis, siekiant išugdyti besirūpinantį savimi ir kitais, pasitikintį, jautrų socialinei ir kultūrinei įvairovei, lanksčiai mąstantį, kūrybingą, komunikabilų ir sėkmingai besimokantį vaiką.

IV. UGDYMO(SI) TURINYS, PROCESAS IR APLINKOS

Ugdymo(si) turinio sudedamosios dalys:

- *Universalus dizainas mokymuisi* – kiekvieno vaiko sėkmingą ugdymąsi laiduojanti įtraukaus ugdymo organizavimo prieiga. Visavertę įtrauktį užtikrina prigimtinių kiekvieno vaiko ugdymosi skirtumų pripažinimas ir kokybiškai įgyvendinamos esminės ugdymo(si) proceso modeliavimo kryptys – vaikų ugdymo(si) kontekstų kūrimas. Taikomi žaismės, universalaus dizaino mokymuisi, kultūrinių ir kūrybinių dialogų, kalbų įvairovės, tyrinėjimų ir gilaus mokymosi, realių ir virtualių aplinkų, judraus patirtinio mokymosi kontekstų kūrimo būdai.
- *Patirtinė veikla* – vaiko ugdymasis judant, pajaučiant, stebint, tyrinėjant, eksperimentuojant, modeliuojant, kuriant, komunikuojant, reflektuojant savo patirtis ir atradimus
- *Vaiko žaidimas* – paties vaiko kuriama ir valdoma veikla, kada sutelkiamos visos jau įgytos ir plėtojamos galios. Siekiama vaikų savarankiško žaidimo ir žaismingo ugdymo(si) vienovės bei dermės.
- *Visuminis ugdymas(is)* – pagrindinė ikimokyklinio ugdymosi kryptis, kuri lemia emocinių, socialinių, fizinių, pažinimo, kalbos, kūrybos

potencinių galių harmoningą plėtojimąsi ir apima ugdymo(si) sritis: „Mūsų sveikata ir gerovė“, „Aš ir bendruomenė“, „Aš kalbų pasaulyje“, „Tyrinėju ir pažįstu aplinką“, „Kuriu ir išreiškiu“. Ugdymo(si) sričių įgyvendinimas siejamas su vaikų galiomis: „Pasitikintis“, „Besirūpinantis savimi ir kitais“, „Jautrus kultūrinei įvairovei“, „Komunikabilus“, „Lanksčiai mąstantis“, „Kūrybingas“, „Sėkmingai besimokantis“, plėtojant vaikų pasiekimus 18-oje pasiekimų sričių.

3 pav. Konceptualus ugdymo(si) modelis

MŪSŲ SVEIKATA IR GEROVĖ		
Auginamos vaiko galios: <i>pasitikintis, besirūpinantis savimi ir kitais, sėkmingai besimokantis</i>		
Pasiekimų sritys	Ugdymo gairės vaikams iki 3 m., siekiant 3 žingsnio pasiekimų	Ugdymo gairės vaikams iki 6 m., siekiant 6 žingsnio pasiekimų
KASDIENIAI GYVENIMO ĮGŪDŽIAI Vertybinė nuostata. Domisi, kas padeda augti sveikam ir saugiam. Esminiai gebėjimai. Esant galimybei renkasi sveikatai palankų maistą, savarankiškai pavalgo, pasirūpina savo kūno švara, prisideda prie aplinkos tvarkos palaikymo, rodo pradinius saugaus elgesio mokykloje įgūdžius, pasako, kaip saugiai elgtis gatvėje, buityje, gamtoje ir su nepažįstamais žmonėmis. <u>(žr. Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas, p. 2-3)</u>	1-asis žingsnis. Ragauja įvairų maistą, bando valgyti, gerti iš puodelio. Parodo, kad jam šlapia, nepatogu. 2-asis žingsnis. Savarankiškai valgo įvairų maistą. Parodo ar pasako, kad nori į tualetą. Mokosi nusiprausti, bando nusirengti. 3-asis žingsnis. Pradedą naudotis stalo įrankiais. Padedamas naudojasi tualetu, prausiasi, rengiasi. Bando laikytis susitarimų ir saugiai elgtis.	4-asis žingsnis. Žino, ką valgyti sveika. Bando serviruoti stalą ir laikytis elgesio taisyklių prie stalo. Savarankiškai naudojami tualetu, prausiasi, rengiasi, tvarko žaislus. Mokosi saugiai elgtis kelyje, naudotis veiklai skirtais aštriais daiktais. Žino, į ką kreiptis pagalbos ištikus nelaimei. 5-asis žingsnis. Žino, kodėl svarbu valgyti įvairų maistą, kaip jis atsiranda ant mūsų stalo. Valgo tvarkingai su stalo įrankiais, susitvarko pavalgęs, po veiklos. Mokosi laikytis saugumo taisyklių, žino, į ką kreiptis iškilus pavojui. 6-asis žingsnis. Renkasi valgyti sveikatai palankų maistą. Rūpinasi daiktais grupėje. Laikosi sutartų saugaus elgesio taisyklių. Sako „stop“, „ne“ reaguodamas į jo privatumą pažeidžiantį elgesį. Žino pagalbos telefono numerį.
FIZINIS AKTYVUMAS Vertybinė nuostata. Noriai juda, mėgsta judrią veiklą ir žaidimus.	1-asis žingsnis. Sėdi, šliaužia, ropoja, atsistoja, eina laikydamasis ar savarankiškai. Ima daiktus, perima iš vienos rankos į kitą, deda vieną ant kito.	4-asis žingsnis. Pastovi ant vienos kojos, bėga, šokinėja, važiuoja balansiniu dviračiu. Derina judesius su kitais. Laiko rašiklį, gana tiksliai atlieka judesius plaštaka ir pirštais,

Esminiai gebėjimai. Tiksliai ir koordinuotai šliaužia, ropoja, eina, bėga, lipa, išlaiko pusiausvyrą judėdamas, meta, gauda ir spiria kamuolį, spontaniškai ir tikslingai atlieka kasdienius veiksmus, kuriems būtina akių ir rankos koordinacija bei išlavėjusi smulkioji motorika, derina judesius poroje, grupėje šokdamas ar žaisdamas. <i>(žr. Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas, p. 3-4)</i>	2-asis žingsnis. Stovi, atsitupia, pasilenkia, eina, bėga, lipa laiptais pristatomuoju žingsniu. Rideną, sviedžia kamuolį. Paima, uždeda, įdeda ir išima daiktą, atsuka detales, ploja rankomis. 3-asis žingsnis. Apeina arba peržengia kliūtį, bėga neprarasdamas pusiausvyros, lipa, nulipa laiptais pakaitiniu žingsniu, nušoka nuo laiptelio, peršoka liniją. Meta, gauda, spiria kamuolį. Derina akies ir rankos, abiejų rankų, rankų ir kojų judesius.	pagauna kamuolį, kerpa, atsega ir užsega, atitraukia ir užtraukia, įpila. 5-asis žingsnis. Įvairiais būdais eina, bėga, šokinėja, lipa. Meta, gauda, spiria kamuolį iš įvairių padėčių. Priminus sėdi, stovi, vaikšto taisyklingai. Laiko pieštuką ir žirkles taisyklingai, atlieka tikslius judesius su smulkiais daiktais. 6-asis žingsnis. Nubėga vis ilgesnį atstumą, šoka į tolį, aukštį, koordinuotai juda, orientuojasi erdvėje. Taisyklingai sėdi, stovi, vaikšto. Atlieka vis sudėtingesnius veiksmus su smulkiais daiktais, konstruoja.
SAVIREGULIACIJA IR SAVIKONTROLĖ Vertybinė nuostata. Nusiteikęs valdyti dėmesį, emocijų raišką ir elgesį. Esminis gebėjimas. Sutelkia dėmesį ir pastangas veiklai, dažniausiai laikosi tvarkos ir susitarimų, bendraudamas su kitais elgiasi mandagiai, stengiasi kontroliuoti savo žodžius ir veiksmus, įsiaudrinęs geba nusiraminti. <i>(žr. Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas, p. 5-6)</i>	1-asis žingsnis. Gali trumpam sutelkti dėmesį į savo globėją, susitapatinti su jo reiškiamomis emocijomis ir nusiraminti. 2-asis žingsnis. Pats, jam pačiam įprastais būdais, ieško nusiramimo, dėmesį, emocijas ir veiksmus valdo suaugusiojo padedamas. 3-asis žingsnis. Kalbėjimas su savimi ir suaugusiojo pagalba padeda sutelkti dėmesį, valdyti emocijas, veiksmus, laikytis suprantamų susitarimų.	4-asis žingsnis. Nusiramina kalbėdamasis su kitais, mokosi susilaikyti nuo impulsyvių veiksmų, laikytis susitarimų, numato netinkamo elgesio pasekmes. 5-asis žingsnis. Naudoja įvairius nusiramimo ir konfliktų sprendimo būdus, geba ilgam sutelkti dėmesį ir pastangas, kai veikla įdomi, laikosi kasdieninių susitarimų ir taisyklių. 6-asis žingsnis. Siekdamas tikslo, geba atidėti kai kurių norų patenkinimą, mokosi suvaldyti pyktį, susilaikyti nuo netinkamo elgesio, kai yra provokuojamas, lengvai priima dienos ritmo pasikeitimus.

--	--	--

AŠ IR BENDRUOMENĖ		
Auginamos vaiko galios: <i>pasitikintis, jautrus socialinei kultūrinei įvairovei, sėkmingai besimokantis</i>		
Pasiekimų sritys	Ugdymo gairės vaikams iki 3 m., siekiant 3 žingsnio pasiekimų	Ugdymo gairės vaikams iki 6 m., siekiant 6 žingsnio pasiekimų
SAVIVOKA IR SAVIGARBA Vertybinė nuostata. Pasitiki savimi ir savo gebėjimais, gerbia save ir kitus. Esminis gebėjimas. Pažįsta savo kūną, pasako, kad yra berniukas/mergaitė, supranta savo augimą ir gebėjimų tobulėjimą, prisistato kitam, komentuoja, kuo domisi, kas patinka/nepatinka, supranta ir gina savo bei kitų teises būti ir žaisti kartu, priskiria save savo šeimai, grupei, įstaigos bendruomenei, žino savo tautybę, tėvynę. <i>(žr. Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas, p. 6-7)</i>	1-asis žingsnis. Reaguoja į savo vardą, tyrinėja savo kūną. Jaučia ryšį su kitais, atliepia artimųjų rodomą dėmesį, mėgsta žaidimus ir daineles gimtąja kalba. 2-asis žingsnis. Atpažįsta save veidrodyje ir nuotraukose, parodo, ko nori, mėgaujasi tuo, ką gali pats. Yra prisirišęs prie tėvų/globėjų, pasitiki suaugusiaisiais grupėje, įsitraukia į etnokultūrines veiklas. 3-asis žingsnis. Pasako savo vardą, kas yra berniukas/mergaitė, žino pagrindines savo kūno dalis, siekia savarankiškumo. Patinka būti ir veikti tiek namie, tiek grupėje, mėgaujasi pažįstama aplinka, kalba, suklūsta, kai išgirsta kitą kalbą.	4-asis žingsnis. Skiria savo ir kitų jausmus, norus, kalba ir vaizduoja, kaip atrodo jo kūnas, kuo panašus ar skiriasi nuo kitų. Komentuoja ir vaizduoja savo šeimą, grupės draugus, mokytojus, dalinasi savo aplinkos veiklų ir renginių patirtimi, atpažįsta, kad kiti kalba kita kalba nei jis. 5-asis žingsnis. Žino savo augimo istoriją, įsivaizduoja, koks bus užaugęs, aiškinasi, kas yra jo kūno viduje, ką jis gali ir ko negali. Supranta, kad yra savo šeimos ir mūsų grupės narys, pasako kokia kalba kalba, kokioje šalyje gyvena, pasakoja, kuo ypatinga jo šeima, grupė, šalis. 6-asis žingsnis. Samprotauja apie savo savybes ir gebėjimus, tyrinėja savo kūno augimą, pastebi savo kūno vidinių sistemų veiklos išorinius ženklus. Dalyvauja savo šeimos, grupės sprendimų priėmime, pasako savo tautybę, tyrinėja ir skiria savo ir kitų šalių simbolius, kalbą, tradicijas.

EMOCIJŲ SUVOKIMAS IR RAIŠKA Vertybinė nuostata. Domisi savo ir kitų emocijomis bei jausmais. Esminis gebėjimas. Atpažįsta, atliepia, įvardija, aptaria savo ir kitų emocijas ar jausmus, jų priežastis, įprastose ramiose situacijose emocijas ir jausmus išreiškia tinkamais, kitiems priimtinais būdais, žodžiais ir elgesiu atliepia kito jausmus. <i>(žr. Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas, p. 4-5)</i>	1-as žingsnis. Savo emocijas parodo balsu ir kūno ženklais, „užsikrečia“ kitų emocijomis. 2-asis žingsnis. Savo emocijas išreiškia įvairiu intensyvumu, pastebi ir reaguoja į kitų emocijas. 3-asis žingsnis. Atpažįsta ir kitam įprastais būdais išreiškia savo emocijas, mokosi jas pavadinti, domisi kitų emocijomis ir skirtingai į jas reaguoja.	4-asis žingsnis. Aiškinasi, kokios emocijos jam ir kitiems kyla įvairiose situacijose, jas pavadina, išreiškia įvairiais būdais, atpažįsta iš kitų išraiškos. 5-asis žingsnis. Mokosi komunikuoti apie jausmus bei emocijas ir jas išreikšti sau ir kitiems priimtinais būdais. 6-asis žingsnis. Geba kalbėtis apie emocijas ir jausmus, taiko įvairius būdus, padedančius pasijausti geriau, atpažįsta, kaip jaučiasi kitas, bando jam padėti.
SANTYKIAI SU SUAUGUSIAISIAIS IR BENDRAAMŽIAIS Vertybinė nuostata. Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su suaugusiaisiais ir bendraamžiais. Esminis gebėjimas. Pasitiki mokytojais, juos gerbia, ramiai neišprastoje aplinkoje, iš jų mokosi, drąsiai dalinasi savo mintimis, žino, kaip elgtis su nepažįstamais suaugusiaisiais. Geranoriškai elgiasi su bendraamžiais, natūraliai priima kitų skirtumus, draugauja bent su vienu vaiku, supranta savo žodžių ir veiksmų pasekmes	1-asis žingsnis. Mėgaujasi suaugusiojo dėmesiu, kūno ženklais parodo, kuo domisi, seka jo žvilgsnį, aptinka jo rodomus objektus, dalinasi emocijomis. 2-asis žingsnis. Skiria jam artimus suaugusiuosius nuo kitų, juos mėgdžioja, kartoja tai, kas sulaukė jų palaikymo, tikisi jų pagalbos: mėgsta žaisti greta kitų vaikų. 3-asis žingsnis. Kai jam artimas suaugusysis yra šalia, drąsiai išbando ką nors nauja; ieško bendramžių draugijos, trumpam įsitraukia į bendrus žaidimus, mokosi dalintis.	4-asis žingsnis. Pasitiki mokytojais, įsitraukia į jų siūlomas ir savo sugalvotas veiklas, turi nuolatinį žaidimų draugą, pastebi keletą savo ir kitų panašumų bei skirtumų, prisideda prie grupės taisyklių kūrimo. 5-asis žingsnis. Bendrauja su pažįstamais ir nepažįstamais suaugusiaisiais mokyklos aplinkoje, su skirtingų interesų ir gebėjimų turinčiais vaikais, ieško taikių nesutarimų sprendimų būdų, laikosi įsipareigojimų grupei. 6-asis žingsnis. Supranta, koks jo elgesys yra priimtinas bendraujant su kitais, kodėl

sau ir kitiems. (žr. Ilimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas, p. 8-9)		svarbu laikytis susitarimų dėl elgesio, stengiasi bendrauti pagarbiai, mokosi tarpininkauti sprendžiant nesutarimus.
---	--	--

AŠ KALBŲ PASAULYJE		
Auginamos vaiko galios: <i>komunikabilus, lanksčiai mąstantis, sėkmingai besimokantis.</i>		
Pasiekimų sritys:	Ugdymo gairės vaikams iki 3 m., siekiant 3 žingsnio pasiekimų.	Ugdymo gairės vaikams iki 6 m., siekiant 6 žingsnio pasiekimų.
KALBŲ SUPRATIMAS Vertybinė nuostata. Domisi žodiniiais ir nežodiniiais komunikavimo būdais, yra nusiteikęs išklausyti ir suprasti kitą. Esminis gebėjimas. Klausosi ir supranta kitų kalbėjimą, įvairiomis formomis, būdais ir priemonėmis perteikiamas prasmės, amžių atitinkančius įvairaus pobūdžio tekstus. (žr. Ilimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas, p. 14-15)	1-asis žingsnis. Trumpam sutelkia dėmesį, reaguoja į (ne)žodinį bendravimą, pasikartojančius judesius, vaizdus, muzikinį ritmą, skaitymą. 2-asis žingsnis. Klausosi kitų kalbėjimo, supranta ir atliepia 2-3 žodžių sakinius, klausimus, trumpus pasakojimus, įsidėmi dažnai vartojamus žodžius, reaguoja į pasikartojančius garsus, žodžius, judesius; mėgsta, kai jam skaito knygeles, pats varto jas, stebi rašančiuosius. 3-asis žingsnis. Trumpam susikaupia ir reaguoja į kitų kalbėjimą, kūno kalbą, supranta 3-4 žodžių sakinius, klausimus, du vienas paskui kitą sekančius prašymus, trumpus, skaitomus, pasakojamus arba	4-asis žingsnis. Išklauso ir reaguoja į tai, kas jam sakoma, supranta klausimus, kelis vieną po kito sekančius prašymus, suvokia (ne)verbalinius raiškos būdus. Domisi rašytine kalba, atpažįsta keletą raidžių, klausosi įvairių tekstų, atsimena kai kuriuos juose minimus įvykius, iš paveikslėlių supranta knygelės turinį. 5-asis žingsnis. Supranta sudėtinius sakinius, pradeda sieti kalbos garsus su raidėmis, iš klausos atskiria tuo pačiu garsu prasidedančius žodžius. Atidžiai klausosi tekstų literatūrine kalba ir tarmiškai, suvokia skirtingų žanrų leidinių skirtumus, supranta knygos viršelio funkciją, atpažįsta kelis spausdintus žodžius.

	dainuojamus tekstus; reaguoja į ritmo darinius, intonavimą; varto knygeles, skiria tekstą nuo paveikslėlių; supranta dažnai matomų ženklų prasmę.	6-asis žingsnis. Pradedama suprasti perkeltinę žodžių reikšmę, keletą artimiausioje aplinkoje vartojamų kitos kalbos žodžių; pradedama skirti žodžių garsus ir skiemenis. Domisi įvairiais rašytiniais teksta, numato jam skaitomo teksto tęsinį, atpažįsta nuo kelių iki keliolikos abėcėlės raidžių, keletą užrašytų žodžių.
KALBINĖ RAIŠKA Vertybinė nuostata. Nusiteikęs kalbą ir kitomis komunikavimo priemonėmis bendrauti su kitais, išreikšti savo patirtį, jausmus, mintis ir emocijas. Esminis gebėjimas. Naudodamas žodines ir nežodines raiškos priemones, dalinasi savo patirtimi, jausmais, mintimis, įsitraukia į pokalbį ir jį plėtoja, pasakoja, atpasakoja ir kuria paprastas istorijas, kopijuoja aplinkoje matomus žodžius, parašo savo vardą. <i>(žr. Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas, p. 15-17)</i>	1-asis žingsnis. Išreiškia emocijas ir poreikius garsais, gestais ir mimika, daug čiauška, kartoja, mėgdžioja, taria balsių ir priebalsių junginius. 2-asis žingsnis Kartoja naujus žodžius, gestus, bendraudamas vartoja garsažodžius, trumpus žodžius, žodžio ir gesto, dviejų žodžių sakinius, kūno kalbą; domisi rašymo priemonėmis, brauko lape. 3-asis žingsnis. Kalba 2-3 žodžių vientisiniais sakiniiais, klausinėja ir atsako į paprastus klausimus, pats inicijuoja pokalbius, vartoja kelias mandagumo frazes, tinkamai vartoja kai kurias gramatines formas, kartoja eiliuotų tekstų fragmentus, mėgdžioja rašančiuosius.	4-asis žingsnis. Kalba 3-5 žodžių vientisiniais sakiniiais, taisyklingai taria daugumą garsų, dažniausiai tinkamai vartoja gramatines formas, padedamas deklamuoja ir pasakoja, bando kopijuoti matomus simbolius, raides. 5-asis žingsnis. Laisvai kalba apie tai, kas vyksta, vyko ir vyks, tinkamai vartoja gramatines formas, kalba sudėtiniais sakiniiais, trumpai papasakoja, diskutuoja ir atsako į klausimus; kopijuoja arba užrašo raides, simbolius, žodžius. 6-asis žingsnis. Išsako savo patirtį, norus, svajones, pasiūlymus, aiškinasi, diskutuoja; tinkamai pradedama, plėtoja, keičia ir baigia pokalbį; vartoja vaizdingus žodžius, kuria ir atpasakoja istorijas; kopijuoja žodžius, rašo savo vardą, kelis žodžius.
SKAITMENINIS SUMANUMAS	1-asis žingsnis. Stebi išmaniųjų žaislų judėjimą, siekia jų rankomis, klausosi	4-asis žingsnis. Padedamas skaitmenines priemones naudoja informacijai įrašyti ir

Vertybinė nuostata. Nusiteikęs pažinti, išbandyti ir saugiai naudoti aplinkoje esančias skaitmenines technologijas. Esminis gebėjimas. Geba pažinti ir naudoti lengvai valdomas skaitmenines priemones, kurti elementarų skaitmeninį turinį, sudaryti kelių vienas po kito einančių veiksmų programas. <i>(žr. Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas, p. 12-14)</i>	skleidžiamų garsų. 2-asis žingsnis. Spaudo, liečia, purto grupėje esančius išmaniuosius žaislus siekdamas efekto. Geba atlikti dviejų veiksmų sekas. 3-asis žingsnis. Įjungia išmaniuosius žaislus be ekranų, išbando jų veikimą, laikosi jam suprantamų naudojimo ir saugumo taisyklių. Geba kurti veiklos žingsnių sekas ir atlikti kitų sakomas komandas.	paleisti, bendrauti, mokosi jas pavadinti, apibūdinti. Supranta ir gali atlikti grafinais simboliais ir objektais žymimas komandas. 5-asis žingsnis. Išbando įvairius išmaniųjų įrenginių ir priemonių valdymo būdus, ieško informacijos, kuria nesudėtingą skaitmeninį turinį, laikosi saugumo taisyklių. Iš simbolių dėlioja komandų sekas, išbando jas žaidybinėje programavimo aplinkoje, aiškina. 6-asis žingsnis. Prižiūrimas įvairioms veikloms pasirenka ir derina bent dvi skaitmenines priemones ir informacijos šaltinius, saugiai dalinasi tuo, ką sukūrė. Sudaro, vykdo ir koreguoja paprastas komandų sekas programavimo aplinkose, vis geriau supranta, kaip valdomi robotai.
---	---	---

TYRINĖJU IR PAŽĮSTU APLINKA		
Auginamos vaiko galios: <i>lanksčiai mąstantis, jautrus socialinei kultūrinei įvairovei, sėkmingai besimokantis</i>		
Pasiekimų sritys	Ugdymo gairės vaikams iki 3 m., siekiant 3 žingsnio pasiekimų	Ugdymo gairės vaikams iki 6 m., siekiant 6 žingsnio pasiekimų

APLINKOS PAŽINIMAS Vertybinė nuostata. Nori pažinti ir suprasti aplinkinį pasaulį, džiaugiasi sužinojęs ką nors nauja. Esminiai gebėjimai. Pažįsta jam suprantamus socialinius, kultūrinius ir gamtos objektus bei reiškinius, juos įvardija ir apibūdina, žinojimą pritaikydamas žaidimuose ir kitose veiklose. (žr. <i>Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas, p. 11-12</i>)	1-asis žingsnis. Reaguoja į aplinkoje esančius žmones, gyvus ir negyvus daiktus, reiškinius. 2-asis žingsnis. Orientuojasi artimiausioje aplinkoje, stebi ir atpažįsta jos objektus, juos pavadina savo kalba, kai kuriuos naudoja pagal paskirtį. 3-asis žingsnis. Džiaugiasi gyvūnais, augalais ir gamtos reiškiniais savo aplinkoje, pradeda juos pavadinti. Stengiasi būti atsargus ir rūpestingas su aplinkos daiktais, augalais ir gyvūnais. Reaguoja į nuotrukose užfiksuotus įvykius, kuriuose pats dalyvavo.	4-asis žingsnis. Atpažįsta dažniausiai sutinkamus gamtos objektus ir reiškinius, pastebi kai kuriuos jų požymius. Komentuoja paros įvykių seką. Padeda rūšiuoti atliekas, tausoti išteklius. Atpažįsta patiriamus kitos nei jo kultūros reiškinius ar daiktus, noriai įsitraukia į savo kultūrinės aplinkos tradicines veiklas. 5-asis žingsnis. Atpažįsta ir pavadina tyrinėjamus gamtos reiškinius, kai kuriuos tolimų kraštų augalus ir gyvūnus, pasakoja apie jų gyvenimo būdą, požymius. Paaškina, kaip naudojami gamtos išteklius, rūpinasi aplinka. Pavaizduoja ir pasakoja, kuo jo šeimos tradicijos skiriasi nuo kitų kultūrų. Pristato savo aplinkos jam žinomus objektus ir vietas. Pradeda suvokti įvykių chronologiją. 6-asis žingsnis. Lygina gamtos objektus ir reiškinius, įžvelgia panašumus ir skirtumus, objektus grupuoja. Jaučia ryšį su savo socialine, kultūrine ir gamtine aplinka, paaškina, kodėl ir kaip išteklius reikia tausoti. Pasakoja apie kai kurias jo ir jam žinomas kitų kultūrų šventes. Domisi įvairiomis profesijomis. Vartoja žodžius praeičiai, dabarčiai ir ateičiai, metų laikams nusakyti.

MATEMATINIS MĄSTYMAS Vertybinė nuostata. Nusiteikęs pažinti pasaulį jam suprantamais matematiniais būdais Esminis gebėjimas. Atranda skaičių ir figūrų pasaulį, plėtoja supratimą ir kalbą apie skaičiavimo ir matavimo būdus, jų taikymą aplinkai pažinti, problemoms spręsti, geba išreikšti pastebėjimus apie objektų kiekį, formą, dydį, sekas, vietą ir judėjimo kryptį. <i>(žr. Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas, p. 11-12)</i>	1-asis žingsnis. Reaguoja į pasirodančius ir išnykstančius objektus, jų formą, dydį, spalvą, pasikartojančius garsus, judesius. 2-asis žingsnis. Skiria, kur yra vienas, du ir trys daiktai. Suranda tokį patį objektą; surikiuoja du tris objektus pagal ilgumą ar stambumą į vieną eilę. Supranta kelis kryptį nusakančius žodžius ir ženklus. 3-asis žingsnis. Įsitraukęs į skaičiavimą, atpažįsta įvairias skaičių 1, 2, 3 išraiškas. Mėgsta komponuoti, grupuoti, rikiuoti įvairių dydžių, formų, spalvų daiktus, taiko tiesioginį palyginimo būdą. Vis geriau sekasi nukopijuoti dviejų pasikartojančių elementų sekas.	4-asis žingsnis. Skaičiuoja iki 5 ir atgal, palygina kiekius, sieja įvairias to paties skaičiaus išraiškas. Eksperimentuoja ir dalinasi idėjomis, kaip išmatuoti ir palyginti įvairius dydžius. Klasifikuoja, rūšiuoja objektus; įvardija pažįstamas formas; plane pažymi 2-3 matomus daiktus, apibūdina jų išsidėstymą; pratęsia dviejų pasikartojančių elementų seką. 5-asis žingsnis. Skaičiuoja 9-ių ribose. Palygina, sudeda, atima, sujungia, išskaido daiktų kiekį 5-ių ribose. Tyrinėja dvimates, trimates figūras ir jų atvaizdus, matomus objektus vis tiksliau pavaizduoja plane, kuria įvairių objektų sekas, išbando savo kūną ir daiktus kaip matavimo vienetus, dalinasi atradimais. 6-asis žingsnis. Parašo skaitmenimis skaičius iki 10; randa ir pasako, kiek daiktų daugiau nei 5; kiek trūksta iki 10; sudeda, atima 7-ių ribose. Įsitraukia į diskusijas apie įvykius; įvyks, neįvyks, gali įvykti. Juda pagal įsidėmėtą planą, paaiškina ir pavaizduoja atgalinį kelią. Randa, kaip palyginti nežymiai besiskiriančius išmatuojamus dydžius. Dėlioja, konstruoja, komponuoja dvimačius ir trimačius objektus. Kuria ir tyrinėja sekas su
--	---	--

		besikartojančiais elementais. Vartoja vis platesnį matematinį žodyną.
TYRINĖJIMAS Vertybinė nuostata. Domisi viskuo, kas vyksta aplinkui, noriai stebi, bando ir samprotauja Esminis gebėjimas. Aktyviai tyrinėja save, socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką, įvaldo tyrinėjimo būdus (stebėjimą, eksperimentavimą, klausinėjimą), samprotauja apie tai, ką pastebėjo, atrado, pajuto, patyrė. (žr. <i>Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas, p. 24-25</i>)	1-asis žingsnis. Visais pojūčiais tyrinėja aplinką ir save, emocijomis parodo atradimų džiaugsmą. 2-asis žingsnis. Parodo, ką nori tyrinėti, išbandyti vis naujus tyrinėjimo būdus, objektus ir medžiagas. 3-asis žingsnis. Smalsauja, aiškinasi, kas ir kaip veikia, vyksta, įsitraukia į įvairias tyrinėjimo veiklas, savo atradimais dalinasi su kitais.	4-asis žingsnis. Pradedą suprasti tyrinėjimo procesą: kelia klausimus ir ieško atsakymų pasirinkdamas jam žinomus ir naujus tyrinėjimo būdus, priemones. 5-asis žingsnis. Vis labiau įsitraukia į įvairių objektų ir reiškinių tyrinėjimą: ieško požymių, panašumų ir skirtumų, aiškinasi sandarą, veikimo principą. 6-asis žingsnis. Tikslingai tyrinėja įvairias aplinkas, objektus ir reiškinius pasitelkdamas skirtingus tyrinėjimo būdus. Radinius lygina, grupuoja, jais dalinasi su kitais.
PROBLEMŲ SPRENDIMAS Vertybinė nuostata. Nusiteikęs priimti iššūkius ir spręsti problemas. Esminis gebėjimas. Geba atpažinti ir įvardyti iššūkį, problemą, kliūtį, savarankiškai ir drauge su kitais ieško iššūkio įveikos, problemos sprendimo būdų, apsversto ir pasirenka tinkamus konkrečiai situacijai, įvertina priimtų sprendimų pasekmes.	1-asis žingsnis. Parodo, kad kažkas vyksta ne taip, kaip įprasta, ieško pagalbos, kai susiduria su kliūtimi, išreiškia emociją, kai (ne)pavyko veiksmas. 2-asis žingsnis. Sutelkia dėmesį, kai susiduria su problema, ją sprendžia, stebėdamas kitus ir veiklos pasekmes arba priimdamas suaugusiojo pasiūlymą. 3-asis žingsnis. Parodo, su kokia problema susidūrė ir bando ją spręsti; nepavykus, tobulina sprendimą išbandydamas naujus būdus arba prašo	4-asis žingsnis. Paaiškina, kad susidūrė su problema, stengiasi ją įveikti, išbando žinomus būdus numatydamas pasekmes, stebi savo veiklos rezultatus. 5-asis žingsnis. Atpažįsta ir sprendžia kasdienes problemas, kartu su kitais vaikais ieško naujų būdų, kaip įveikti iššūkį, samprotauja apie problemą, kas pavyko, kas ne. 6-asis žingsnis. Patinka sudėtingos užduotys, stengiasi jas įveikti pats ar su kitais vaikais, apmąsto galimus

(žr. Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas, p. 25-26)	pagalbos.	sprendimus, pasirenka tinkamiausią, stebi pasekmes ir, jeigu reikia, keičia veikimo būdus, padeda kitiems.
MOKĖJIMAS MOKYTIS Vertybinė nuostata. Noriai mokosi, džiaugiasi tuo, ką išmoko. Esminis gebėjimas. Geba mokytis ir pradeda valdyti savo mokymosi veiklą, smalsauja, įsitraukia į savo sumanytas ir kitų pasiūlytas veiklas, aktyviai siekia tikslo, stebi, apmąsto ir koreguoja savo veiklos procesą bei rezultatus. (žr. Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas, p. 27-28)	1-asis žingsnis. Domisi aplinka, reguoja į aplinkinių reakcijas, kartoja pasiektą rezultatą. 2-asis žingsnis. Ieško įspūdžių, aktyviai domisi aplinka, siekia įgyvendinti norą, džiaugiasi veiklos procesu. 3-asis žingsnis. Įsitraukia į veiklą, pasirenka priemones, stebi, klausinėja, džiaugiasi savo veiklos rezultatais.	4-asis žingsnis. Išreiškia susidomėjimą ir norą veikti su kitais, imasi iniciatyvos ir pradeda numatyti reikalingas priemones, komentuoja atliekamą veiklą. 5-asis žingsnis. Siekia patenkinti savo smalsumą, siekdamas tikslo numato ir įgyvendina kelis žingsnius, lanksčiai sprendžia išylančias problemas, aptaria, ką nuveikė ir ką veiks toliau. 6-asis žingsnis. Drąsiai įsitraukia į iššūkio reikalaujančią veiklą, numato tikslą, priima sprendimus jam pasiekti, ieško informacijos ir priemonių, stebi veiklos procesą, jį koreguoja, dalinasi patirtimi ir rezultatais.

KURIU IR IŠREIŠKIU		
Auginamos vaiko galios: <i>kūrybingas, komunikabilus, sėkmingai besimokantis</i>		
Pasiekimų sritys	Ugdymo gairės vaikams iki 3 m., siekiant 3 žingsnio pasiekimų	Ugdymo gairės vaikams iki 6 m., siekiant 6 žingsnio pasiekimų
ESTETINIS SUVOKIMAS Vertybinė nuostata. Domisi, gėrasi, grožisi	1-asis žingsnis. Su nuostaba reaguoja į žmones, gyvūnus, garsus, mimikas, judesius, daiktus.	4-asis žingsnis. Gėrasi aplinkos ir gamtos grožiu, rodo ir pasako, kas jam gražu. Patinka įvairūs kūriniai, gali apibūdinti kai

gamtinė ir kultūrinė aplinka. Esminis gebėjimas. Atpažįsta įvairius gamtinės ir kultūrinės aplinkos reiškinius, reaguoja į juos, jaučia, suvokia ir, remdamasis savo supratimu, aptaria estetinius jų ypatumus, dalinasi asmeninėmis estetinėmis patirtimis, džiaugiasi savo ir kitų kūryba. (<i>žr. Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas, p. 17-18</i>)	2-asis žingsnis. Atranda, mėgdžioja, tyrinėja tai, kas patinka, stebisi gamtos ir žmogaus sukurtais objektais ir reiškiniais. 3-asis žingsnis. Emocingai reaguoja į savo ir kitų kūrybą, atranda, kas jam gražu-bjauru, kas patinka ar nepatinka.	kuriuos jų ypatumus. 5-asis žingsnis. Mėgaujasi muzikavimu, šoku, vaidyba, dailės veikla, gėrasi kalba, gamta, geru elgesiu, darbais, turi savo nuomonę ir savitą skonį. 6-asis žingsnis. Kurdamas nepaiso standartų, pasakoja apie vaizdinius, kylančius tiriant kūrinius, stebint aplinkos ir gamtos reiškinius. Siūlo, kaip gražinti, tobulinti aplinką, vertina kitų kūrybą.
MENINĖ RAIŠKA	DAILĖ	

Vertybinė nuostata. Domisi menų kalbomis, jaučia meninės raiškos džiaugsmą. Esminis gebėjimas. Pagal savo išgales tyrinėja menų kalbas, spontaniškai ir tiksliai išreiškia emocijas, įspūdžius, mintis, idėjas jau įvaldytomis meninės raiškos priemonėmis, atpažįsta savo meninius pomėgius, vartoja paprasčiausias jam žinomas ir suprantamas menines sąvokas savo patirčiai išreikšti. (žr. <i>Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymo pasiekimų aprašas</i>, p. 18-22)	1-asis žingsnis. Emocingai reaguoja ir siekia ryškių, jam įdomių objektų. 2-asis žingsnis. Išbando, kokius pėdsakus palieka rašymo, piešimo ir lipdymo priemonės. 3-asis žingsnis. Keverzoja skirtingomis priemonėmis, sava kalba palydi kūrybą, turi savo mėgstamas priemones.	4-asis žingsnis. Noriai išbando skirtingas piešimo priemones, gali piešti storomis, plonomis linijomis, jau pavyksta nupiešti jam rūpimus dalykus. 5-asis žingsnis. Numato, ko jam prireiks kūrybiniam sumanymui įgyvendinti, kuria įvairiais būdais, grožisi kitų darbais. 6-asis žingsnis. Kuria įvairius kūrybinius darbus įvairiomis dailės technikomis, jas pasirenka pagal sumanymą, gali papildyti ženklais, žodžiais ir kitomis detalėmis, aptaria savo ir kitų kūrybą.
	MUZIKA 1-asis žingsnis. Patinka išgauti garsus balsu ir daiktais, gestais ir čiaušėjimu reaguoja į muziką, ritmiškai juda ir krato barškučius. 2-asis žingsnis. Suklūsta ir reaguoja į muziką judesiais ir mušamaisiais instrumentais, žaidžia melodiniais ir ritminiais dariniais, pakartoja dainų fragmentus, spontaniškai kuria „arioso“ daineles. 3-asis žingsnis. Tyrinėja balsą, muzikos 4-asis žingsnis. Skiria kalbėjimą nuo dainavimo, gana tiksliai intonuoja dainas; tyrinėja įvairesnius garso išgavimo būdus, groja nustatytu pulsu, pakartoja ritmo ir melodinius darinius; dėmesingai klausosi muzikos, savo kūrybą fiksuoja grafiniais piešiniais. 5-asis žingsnis. Gana taisyklingai atlieka vis daugiau dainų. Muzikuodamas ir kurdamas naudoja kontrastus, judesiu perteikia muzikos ypatumus. Pasakoja	

	instrumentus ir kitus garso šaltinius, vienas ir kartu su kitais vis ritmiškiau groja, juda ir dainuoja dainėles, jo „arioso“ dainavimas įgauna struktūrą. Susikaupęs klauso muzikos ir įvairiais būdais parodo, kad supranta kai kuriuos muzikos kontrastus.	savo įspūdžius, vartoja kai kurias muzikos sąvokas, pasiūlo, kaip mokykloje ir kitur panaudoti muziką. 6-asis žingsnis. Tyrinėdamas lygina garsus, groja sudėtingesniais instrumentais; dainuoja sudėtingesnes dainas, kuria kelių muzikos elementų akompanimentus, žymi juos sutartiniais ženklais. Vartoja vis daugiau muzikos sąvokų, aptaria atliktą muziką, kūrinio paskirtį.
	ŠOKIS	
	1-asis žingsnis. Tyrinėja erdvę, išgirdęs muziką spontaniškai juda, mėgdžioja suaugusiojo judesius. 2-asis žingsnis. Klausydamasis muzikos atlieka keletą skirtingų judesių stovėdamas vietoje ir judėdamas, tyrinėja judėjimo kryptis, kuria judesius čia ir dabar, derina dviejų judesių seką. 3-asis žingsnis. Atliepdamas muzikos nuotaiką tyrinėja savo ir kitų asmenines erdves, atranda naujų judesių, vienu metu judina kelias kūno dalis, atsimena ir kartoja trijų judesių kombinacijas, patinka šokti vienam ir su draugais.	4-asis žingsnis. Šokdamas išreiškia judėjimui būdingas savybes, patinka judėti įvairiai: šokinėti, šoliuoti, šokti ratelį, judėti įsivaizduojama linija; kuria ir prisimena savo sukurtą trijų keturių judesių sekos šokį, laikosi šokio taisyklių, kalba apie savo ir kitų pasirodymus. 5-asis žingsnis. Šokdamas atranda naujus judesius, judėjimo galimybes; generuoja idėjas, šoka sukamuosius ratelius; kuria ir šoka kompozicijas iš penkių šešių judesių, turi nuomonę apie pasirodymą. 6-asis žingsnis. Šokdamas judesiu vaizduoja emocijas, veikėjų charakterius,

		šoka vis sudėtingesnius šokius ir ratelius, kuria temines šokio kompozicijas, grafiškai ar žodžiu perteikia šokio eigą.
	TEATRAS	
	1-asis žingsnis. - 2-asis žingsnis. Išreiškia nuotaikas ir poreikius, žaismingai tyrinėdamas savo kūno galimybes. 3-asis žingsnis. Siekdamas emocinio poveikio, išbando ir pasirenka balso, kūno judesių ir mimikos raiškos priemones.	4-asis žingsnis. Žaisdamas tyrinėja socialines situacijas, kuria vaidmenų dialogus, naudoja išraiškingus kūno judesius, veido mimiką, balso intonacijas, priemones. 5-asis žingsnis. Režisūriniuose ir siužetiniuose vaidmenų žaidimuose gali kurti dramatiškas situacijas, įvykius, atskleidamas vaidmenį pasitelkia raiškos būdus ir priemones. 6-asis žingsnis. Gali kurti pasirinktų simbolių vaidmenų apibendrintus charakterius. Kartu su kitais spontaniškai kuria lėlių, šokio, dramos, operos „spektaklius“. Dalyvauja improvizacinio pobūdžio renginiuose. Dalinasi savo „teatrine patirtimi“.

GEBĖJIMAS ŽAISTI Vertybinė nuostata. Nusiteikęs kartu su kitais vaikais plėtoti žaidimus, kurdamas vaikų žaidimo kultūrą. Esminis gebėjimas. Individualiai ir drauge su kitais žaidžia ir pats kuria įvairius žaidimus: režisūrinius, vaidmenų ir žaidimus su taisyklėmis, moka laikytis skirtingų žaidimų taisyklių. <i>(žr. Išimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas, p. 26-27)</i>	1-asis žingsnis. Atsiliepia į žaidimus ir pats juos inicijuoja. 2-asis žingsnis. Mėgdžioja suaugusįjį, eksperimentuoja su žaislais ir daiktais, inicijuoja bendrus žaidimus. 3-asis žingsnis. Žaisdamas mokosi derinti savo veiksmus prie kitų. Kuria žaidimo erdvę, jungia kelis žaidimo veiksmus į vieną įvykį. Mėgina žaisti su draugu ir laikytis prisiimto vaidmens.	4-asis žingsnis. Žaisdamas su 1-2 draugais kuria režisūrinius ir vaidmenų žaidimus; turi mėgstamą vaidmenį, derina veiksmus, aptaria žaidimo eigą, sprendžia nesutarimus, kuria žaidimo erdvę. 5-asis žingsnis. Mokosi žaisti ir tartis su 3-5 vaikais dėl žaidimo temos, eigos ir vaidmenų, sprendžia konfliktus. Gali žaisti menamose erdvėse su menamais objektais, kuria realius ir fantastinius įvykius ir personažus. 6-asis žingsnis. Mokosi įsitraukti į kolektyvinius režisūrinius ir naratyvinius žaidimus. Mėgsta žaisti netradicinėse erdvėse, lengvai jas pritaiko žaidimui. Gali dalyvauti kuriamuose naratyvinių žaidimų pasauliuose, geba lanksčiai kaitalioti vaidmenis.
--	---	---

KŪRYBIŠKUMAS Vertybinė nuostata. Nusiteikęs drąsiai kurti ir autentiškai išreikšti save, noriai tyrinėti naujas idėjas Esminis gebėjimas. Pasitelkia patirtį ir vaizduotę, tyrinėja savo ir kitų idėjas, randa būdų ir priemonių parodyti originalumą ir išradingumą įgyvendindamas kūrybinius sumanymus, aptaria tai su kitais. <u>(žr. Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasikimų aprašas, p. 22-23)</u>	1-asis žingsnis. Pastebi ir smalsiai reaguoja į pažįstamus ir naujus stimulus, žaismingai kartoja, kas jam patinka. 2-asis žingsnis. Žaismingai, neįprastais būdais tyrinėja, išgauna, komponuoja patikusius garsus, judesius, veiksmus, objektus, atradamas naujus veiksmo būdus, ilgesniam laikui įsitraukia į veiklą. 3-asis žingsnis. Pakartotinai tyrinėja dominančius kūrybinės raiškos būdus, žaisdamas imituoja, eksperimentuoja perkuria, atranda naujus derinius, domisi kitų kūryba, nori veikti drauge.	4-asis žingsnis. Kurdamas spontaniškai išbando įvairias medžiagas, priemones, atranda netikėtus veikimo būdus, keičia konstrukcijas, paskirtį, ilgesnį laiką veikia jam patinkančiu būdu. 5-asis žingsnis. Fantazuoja ir generuoja įvairias kūrybines idėjas, savo kūryba autentiškai parodo pasaulio suvokimą, supranta, kaip kuria ir ko siekia savo kūryba. 6-asis žingsnis. Kelia klausimus apie kitų ir savo kūrybą, siekia įgyvendinti ir tobulinti kūrybinius sumanymus, mėgsta pasakoti apie savo kūrybą ir jos eigą.
--	---	---

Taikomi ugdymo(si) metodai ir būdai:

- patirtinio mokymosi būdai (pačiam pajauti, išbandyti, sukurti, atrasti, apmąstyti);
- įvairiose situacijose taikomi vaiko klausymosi (kas jiems svarbu, kaip jie mato pasaulį ir kt.) būdai, taip pripažindami vaikus savo gyvenimo ir ugdymosi ekspertais;
- taikomi jungtinės veiklos, jungtinio dalyvavimo su vaikais būdai: „mąstymas kartu“, kūryba kartu su mokytojais, kitais ugdytojais: tautodailininkais, edukatoriais, tėvais ir kt.;
- mokytojo pasiūlytų priemonių ir veikimo būdų sukurtos individualios pasirinkimo galimybės, naudojant netradicines priemones;
- refleksijos ir savirefleksijos skatinimo būdai (savo praeities ir ateities refleksija; veiklos ir jos rezultatų refleksija ir interpretavimas; mokymosi refleksija ir kt.);
- įsiterpimo į vaikų žaidimą būdai, nesugriaunantys autentiško vaikų žaidimo (mokymosi vienas iš kito skatinimas; jungtinis dėmesys; parama, sprendžiant problemas ir kt.), plėtojamas naratyvinis žaidimas;
- situacijos, atvejo ar svarbaus įvykio metodas (išsakyti įspūdžius; apmąstyti iš įvairių perspektyvų, atskirti faktus, nuomones,

priežastį, pasekmes; diskutuoti, įžvelgti teigiamus ir neigiamus aspektus ir kt.);

- vaizduotės skatinimo būdai (fantazuoti, perkėlinėti veiksmą iš realios situacijos į įsivaizduojamą ir atvirkščiai; išrasti skirtingus, neįtikėtinus veikimo būdus ir kt.).

Pedagogo vaidmuo, taikomos strategijos:

- organizuoja veiklą netikėtose erdvėse (pvz., ant netikėtų paviršių, su neįprastomis medžiagomis, priemonėmis ir pan.);
- mokytojo pastebėjimas ir pozityvus reagavimas į vaiko pastangas ir autentišką raišką skatina vaiką tęsti kūrybinį procesą ir siekti įgyvendinti savo idėjas;
- mokytojas kelia atvirus klausimus, skatinančius tyrinėti, mąstyti, kurti, įveikti iššūkius, reflektuoti, su vaikais plėtoja dialogus;
- pedagogas padeda vaikams spręsti kūrybinius iššūkius, kurti bendrus projektus ir dalyvauti įvairiose kūrybinėse veiklose, ugdymo procese stebi vaikų emocinį atsaką į ugdomąją veiklą, atsižvelgia į vaikų emocijas organizuojant ir planuojant tolesnį ugdymą.

Ugdymo(si) kontekstais siekiama provokuoti atradimus, sudarant sąlygas laisvai, kūrybiškai ir spontaniškai vaiko veiklai. Įtraukaus konteksto prielaida - pasirinkimo galimybių vaikams sudarymas, netradicinių raiškos priemonių naudojimas.

Sėkmingą ugdymą(si) įgyvendinti padeda: įtrauki aplinka, patyriminės veiklos, kūrybiniai projektai, meninės-kūrybinės veiklos, įvairios kasdieninės situacijos lauko ir vidaus aplinkose, rekomendacijos ikimokyklinio ugdymo pedagogams „Žaismė ir atradimai“.

Bendravimas, bendradarbiavimas su šeima. Tėvai yra Darželio partneriai – dalyvaujantys tiesioginiame ugdyme (šeimos nariai veda edukacines veiklas grupėse, padeda pasirengti šventėms ir aktyviai dalyvauja jose, organizuoja vaikų darbų parodas, siūlo veiklų temas ir kt.), planavime, kultūriniame, socialiniame įstaigos gyvenime. Aptariami ir suderinami tėvų ir pedagogų vaikų ugdymosi lūkesčiai, perspektyvos. Tėvų ir pedagogų bendravimas ir bendradarbiavimas grindžiamas pasitikėjimu, abipuse pagarba, dėmesiu ir konfidencialumu, aktyvia partneryste ir atsakomybe, pagarba vienas kito poreikiams ir interesams. Nuolatos atliekamas teikiamų paslaugų kokybės į(si)vertinimas. Apklausų rezultatai panaudojami įstaigos veiklos kokybės gerinimui.

Parama vaikų ugdymui(si), mokytojams ir šeimai. Įstaigoje suburta kompetentinga pagalbos vaikui specialistų komanda. Pagrindinis vaiko gerovės komisijos (VGK) veiklos tikslas – užtikrinti saugią, jaukią, darnią aplinką Darželyje. Jeigu vaikui iškilo problemos, tėvai pirmiausia jas aptaria su pedagogais, Darželio specialistais. Jeigu problemai spręsti reikia specialistų komandos pagalbos, pasitelkiama vaiko gerovės komisija. Vaiko gerovės komisija padeda spręsti vaikų tarpusavio santykių, pedagogų ir vaikų santykių problemas, siūlo pedagogams būdus šioms santykiams gerinti, vertina specialiuosius vaikų ugdymosi poreikius, teikia siūlymus ir rekomendacijas tėvams, pedagogams, įstaigos administracijai dėl ugdymosi aplinkos pritaikymo, specialistų pagalbos, ugdymo programų pritaikymo, siekdama sudaryti optimalias ugdymosi sąlygas. Sukurtas švietimo pagalbos algoritmas, kuris užtikrina savalaikę, individualią pagalbą vaikams, patiriantiems ugdymo(si), socialinių,

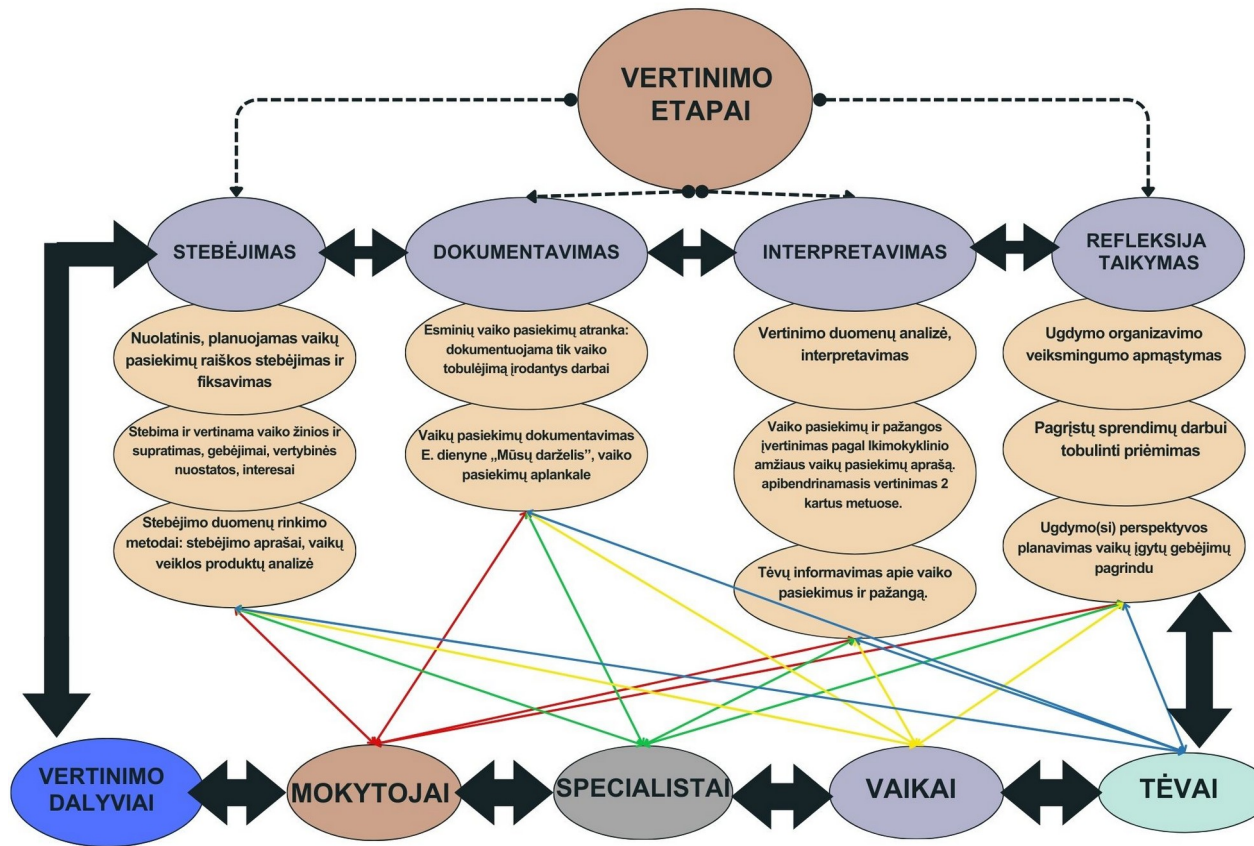
psichologinių, bendravimo, sveikatos sutrikimo sunkumų. Teikiama individuali, grupinė ugdomoji, terapinė, korekcinė pagalba vaikams. Į ugdomąjį turinį integruojamos socialinių emocinių įgūdžių ugdymo programos: „Kimochis“, „Zipio draugai“, „Laikas kartu“, „Emocinių ir socialinių kompetencijų ugdymo pratybos ELLA ikimokyklinio amžiaus (3-6 metų) vaikams“.

V. VAIKŲ UGDYMO SI PAŽANGA, UGDYMO SI TĘSTINUMAS

Vaikų ugdymosi pažanga. Pirminis vaiko pažinimas prasideda nuo pokalbių su tėvais (globėjais) apie vaiką. Vaikui pradėjus lankyti įstaigą, išsiaiškinami tėvų (globėjų) lūkesčiai, surenkama jų nuomonė apie vaiko gebėjimus, individualius ypatumus.

Formuojamasis vertinimas – ugdymosi procese teikiamas abipusis atsakas, grįžtamasis ryšys, informacijos apie mokymosi procesus ir rezultatus rinkimas ir kaupimas, interpretavimas ir naudojimas mokymo ir mokymosi kokybei užtikrinti, taikant Nacionalinės švietimo agentūros 2024-11-20 parengtą ir išleistą vaikų, dalyvaujančių ikimokyklinio ugdymo programoje, pasiekimų stebėsenos priemonę „[Pasiekimų žingsneliai](#)“.

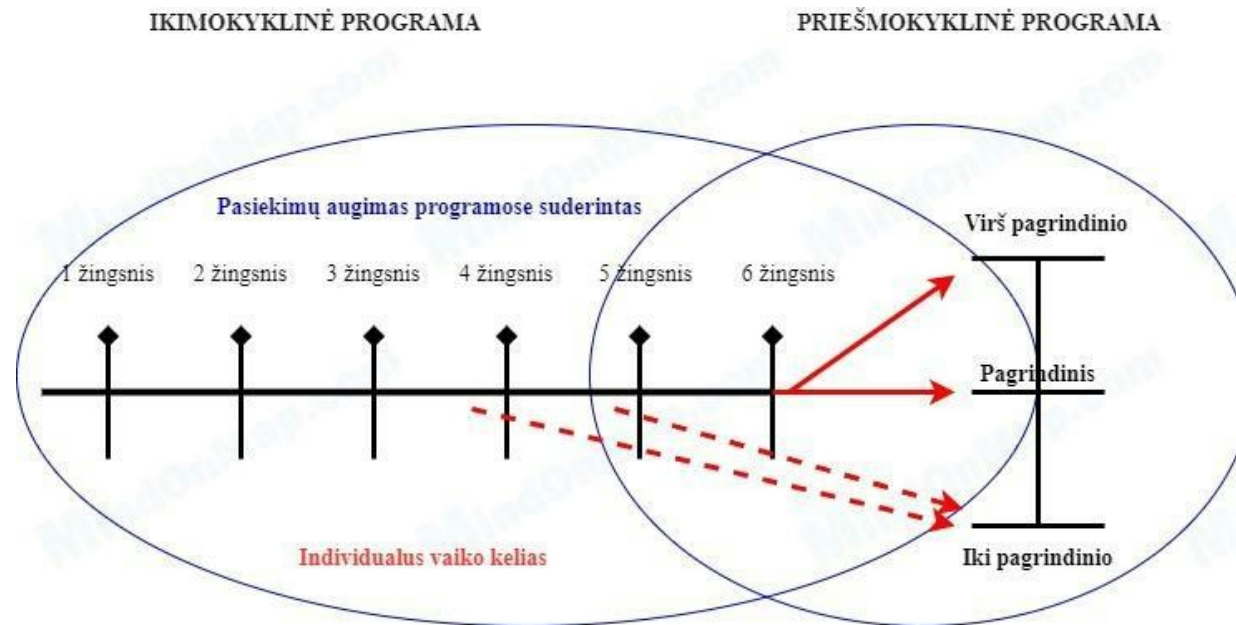
Apibendrinamasis vertinimas – nustatoma, ko vaikas pasiekė 18-oje ugdymosi pasiekimų sričių, kokia vaiko pažanga, kokie jo ypatingi raidos įgūdžiai ir tobulintos sritys. Įvertinamas vaiko atitikimas žingsniais. Apibendrinamasis vertinimas atliekamas 2 kartus per metus „musudarzelis.lt“ platformoje (rudeni ir pavasari).

4 pav. Vaikų vertinimo ir pažangos stebėsenos schema

Vaiko pasiekimų aplankai. Vaiko pasiekimų įrodymai yra fiksuojami pagal įstaigos ikimokyklinio ugdymo programos struktūrą ir pasiekimų apraše pateiktas ugdymosi pasiekimų sritis. Į pasiekimų aplanką dedami tik tie įrodymai, kurie apie vaiko žinias ir supratimą, gebėjimus ir nuostatas pasako ką nors nauja, t. y. rodo jų tobulėjimą, išryškina jų gabumus, interesus, atskleidžia ugdymosi poreikius. Įrodymai į aplanką atrenkami kartu su vaiku aptariant, kas jam labiausiai pasisekė per tam tikrą laiką, kas padeda įsivertinti savo pastangas. Pasiekimų aplankas sudaromas, kaip segtuvas ar albumas.

Ugdymo(si) tęstinumas. Siekiama suderinti ikimokyklinio ugdymo ir priešmokyklinio ugdymo programas.

5 pav. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programų dermė ir tęstinumas (pagal Monkevičienę, 2024)

Efektyvi ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo dermė reikalauja nuoseklios strategijos ir nuolatinio visų ugdymo procese dalyvaujančiųjų bendradarbiavimo. Tik taip galima užtikrinti, kad vaikai gautų visapusišką, jų individualius poreikius atitinkantį ugdymą.

VI. PROGRAMOS ATNAUJINIMAS

Programa bus atnaujinama pagal poreikį – atsiradus naujoms idėjoms, ugdymo metodams, pedagoginėms strategijoms, taip pat atsižvelgiant į visos bendruomenės poreikius, šalies ikimokyklinio ugdymo sistemos tendencijas.
